

Trawsnewid Gwasanaethau Cymunedol

Asesiad o Anghenion Ardal Leol 2021-22

GOGLEDD SIR DDINBYCH

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Cyngor
sir ddinbych
denbighshire
County Council

CYDWEITHREDFA GWELLA GWASANAETHAU
GOFAL A LLESANT **GOGLEDD CYMRU**

NORTH WALES SOCIAL CARE AND WELL-BEING
SERVICES IMPROVEMENT COLLABORATIVE

CYNNWYS

RHAGARWEINIAD	3	IECHYD MEDDWL POBL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH.....	16-17
SIR DDINBYCH FEL PENTREF O 100 O BOBL		BYW Â CHYFLWR HIRDYMOR YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH.....	18-19
EIN POBLOGAETH.....	4-7	CYFRANOGIAD POBL GYDA GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH	20-21
YN EIN PENTREF	8-9	PROFIADAU POBL GYDA GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH	22
YNGHYLCH GOGLEDD SIR DDINBYCH	10-11	BETH MAE POBL YN EI DDWEUD WRTHYM NI AM EU HANGHENION?	23
BYWYD YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH	12-13	PROFFILIAU'R ARDAL LEOL: RHESTR O'R FFYNONELLAU DATA.....	24-27
IECHYD CORFFOROL POBL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH.....	14		
Y SBOTOLAU AR OGLED SIR DDINBYCH	15		

RHAGARWEINIAD

Mae Proffiliau Ardal Leol wedi cael eu datblygu fel rhan o Raglen Trawsnewid Gwasanaethau Cymunedol y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, gyda'r bwriad o gefnogi datblygiad cynllunio strategol yn seiliedig ar leoedd a chomisiynu ar gyfer iechyd a gofal ar draws y rhanbarth.

Mae Proffil wedi cael ei ddatblygu ar gyfer pob un o'r **14 ardal iechyd a gofal cymdeithasol leol integredig** yng Ngogledd Cymru. Diffinnir ardal leol fe

Ardal ddaearyddol, sy'n dod ynghyd â holl wasanaethau lleol sy'n rhan o ddarparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol ar gyfer yr ardal. Mae ardal leol yn gwasanaethu poblogaeth o rhwng 25 a 100,000 o bobl.

Mae ein hardaloedd lleol yn seiliedig yn bennaf ar ffiniau clwstwr meddyg teulu.

Mae Proffiliau Ardal Leol yn dod a data a mewnwelediad ynghyd gan asiantaethau gwahanol er mwyn adeiladu darlun cyflawn o anghenion a chryfderau cymunedau gwahanol ar lefel leol, ronynnol. Mae'r mewnwelediad hyn yn cael ei ddefnyddio i siapio blaenoriaethau ar gyfer y lleoliad ac yn mynegi uchelgais cytunedig, cyfun i iechyd a gofal pobl leol a'r gwasanaethau maent yn eu derbyn.

Bydd y data hefyd yn cael ei ddefnyddio yn barhaus er mwyn addasu blaenoriaethau a galluogi partneriaid i ddwyn ei gilydd i gyfrif ar gyfer darparu eu huchelgeisiau.

Mae'r Proffiliau Ardal Leol a ddatblygwyd gan y Rhaglen Drawsnewid Gwasanaethau Cymunedol yn waith sy'n dal i gael ei ddatblygu, a bydd yn parhau i addasu a thyfu wrth i'r ystod a math o wybodaeth sydd ar gael ar ôl troed lleol, gronynnol, gynyddu. Er hynny, maent yn cynrychioli cam sylweddol i wireddu ein huchelgais cyfunol i gynllunio a darparu gofal a chymorth mewn ymateb i anghenion ein cymunedau lleol.

SIR DDINBYCH

FEL PENTREF O 100 O BOBL

EIN POBLOGAETH

Yn ein pentref...

OEDRAN

18

person rhwng

0 ac 15

mlwydd oed

95,696

yw poblogaeth ein preswylwyr fel arfer yn **SIR DDINBYCH** yn 2019, yn ein pentref o 100, mae pob unigolyn yn cynrychioli 956 o bobl

65 mlwydd oed a hŷn

Gynyddu

20

MLYNEDD NESAF

Disgwylir i'r nifer o bobl dros 65 oed gynyddu dros yr 20 mlynedd nesaf

24

person

65 mlwydd oed a hŷn

15

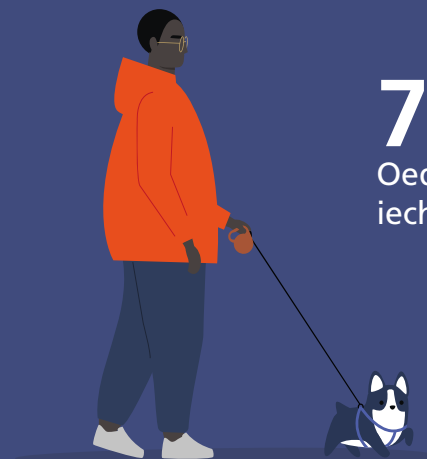
65 mlwydd oed a hŷn

yn byw ar eu pen eu hunain

IECHYD A LLES

Iechyd da

72

Oedolyn mewn iechyd da

59

Oedolyn hŷn mewn iechyd da

9

Oedolyn ddim yn gallu rheoli o leiaf un gweithgaredd hunan-ofa

Defnyddio Gwasanaeth

3

Oedolyn yn derbyn gwasanaeth gan ofal cymdeithasol

O'r rheiny, mae

2

ohonynt yn 65 oed

SIR DDINBYCH

FEL PENTREF O 100 O BOBL

EIN POBLOGAETH

Yn ein pentref...

30

Yn siarad Cymraeg

4 Person o grŵp lleiafrifoedd ethnig

PENDERFYNFYDDION EHANGACH IECHYD

Tlodi plant

O'r 100 o blant
yn ein pentref...

25

yn byw mewn tlodi

Ymdeimlad o gymuned

55

Oedolyn yn
teimlo'n rhan o'u
cymuned

Unigrwydd

12

Oedolyn yn
teimlo'n unig

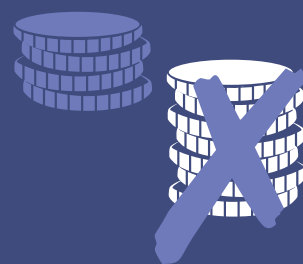
Diweithdra

27

Oedolyn yn
ddi-waith

44

Oedolyn gydag anabledd yn ddi-waith

YMDDYGIAD FFORDD O FYW

Pwysau iach

44

Oedolyn o
bwysau iach

68

O blant o
bwysau iach

Gweithgarwch corfforol

37

Oedolyn yn
anweithgar
yn gorfforol

Maeth

17

Oedolyn yn bwyta
5 dogn o ffrwythau
a llysiau'r dydd

Ysmygu

14

Oedolyn
yn ysmygu

Alcohol

14

Yn yfed dros
y canllawiau
argymelledig

IECHYD MEDDWL AC ANABLEDD

Iechyd meddwl

2

Oedolyn
yn derbyn
cefnogaeth
gyda'u iechyd
meddwl

Anabledd dysgu

1

Person wedi cofrestru
anabledd dysgu

GOGLEDD SIR DDINBYCH

FEL PENTREF O 100 O BOBL

Yn ein pentref...

IECHYD A LLES

3

Person â
Ffibrilio Atrïaidd

1

Person ag
osteoporosis

9

Person â
diabetes

2

Person wedi
cael strôc

5

Person â Chlefyd
Coronaidd y Galon

1

Person ag
arthritis gwynegol

8

person dros
eu pwysau

1

Person ag
epilepsi

1

Person â
methiant y galon

4

person â chlefyd
rhwystrol cronig
yr ysgyfaint

0

Person yn
derbyn gofal
lliniarol

1

Person â
dementia

17

Person â phwysedd
gwaed uchel

8

person ag
asthma

4

Person â
chanser

1

Person wedi derbyn
cefnogaeth ar gyfer
eu hiechyd meddwl

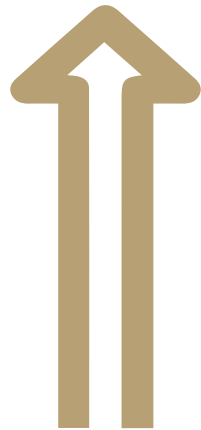

YNGHYLCH GOGLEDD SIR DDINBYCH

O'r 95,696 o bobl sydd yn byw yn Sir Ddinbych, mae tua 61,000 yn byw yn ardal **GOGLEDD SIR DDINBYCH**. Mae **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yn cynnwys trefi arfordirol Prestatyn i'r Rhyl, gydag ardaloedd o amddifadedd sylweddol a mewnlifiad o dwristiaid yn ystod cyfnodau prysur yr haf.

Y bobl...

Mae disgwyl i % poblogaeth Gogledd Cymru gynyddu o 6.7% rhwng 2011 a 2036. Bydd pob Awdurdod Lleol, yn cynnwys Sir Ddinbych yn gweld cynnydd yn nifer o bobl sy'n 85 oed neu'n hŷn.

6.7%
Poblogaeth
Gogledd Cymru
Gynyddu
**NESAF 25
MLYNEDD**

Maint rhestr Meddygon Teulu
GOGLEDD SIR DDINBYCH yw 60,787

60,787

Cynnydd bach

Mae disgwyl i boblogaeth **SIR DDINBYCH** gynyddu o 2.7% (tua 2,500 o bobl) rhwng 2014 a 2039

7,500

Mae disgwyl i nifer y bobl 75+ oed gynyddu o 7,500

4,800

Mae disgwyl i nifer y bobl rhwng 18 a 74 oed ostwng o 4,800

4.4%

o bobl yn **SIR DDINBYCH** o gymuned Ddu, Asiaidd neu gymuned ethnig leiafrifol

30%

o oedolion yn **SIR DDINBYCH** yn siarad Cymraeg. Mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru (18%) ond yn is na chyfartaledd BIPBC (33%)

Cymraeg

1.3%

o oedolion yn **SIR DDINBYCH** wedi nodi eu hunain yn LHD

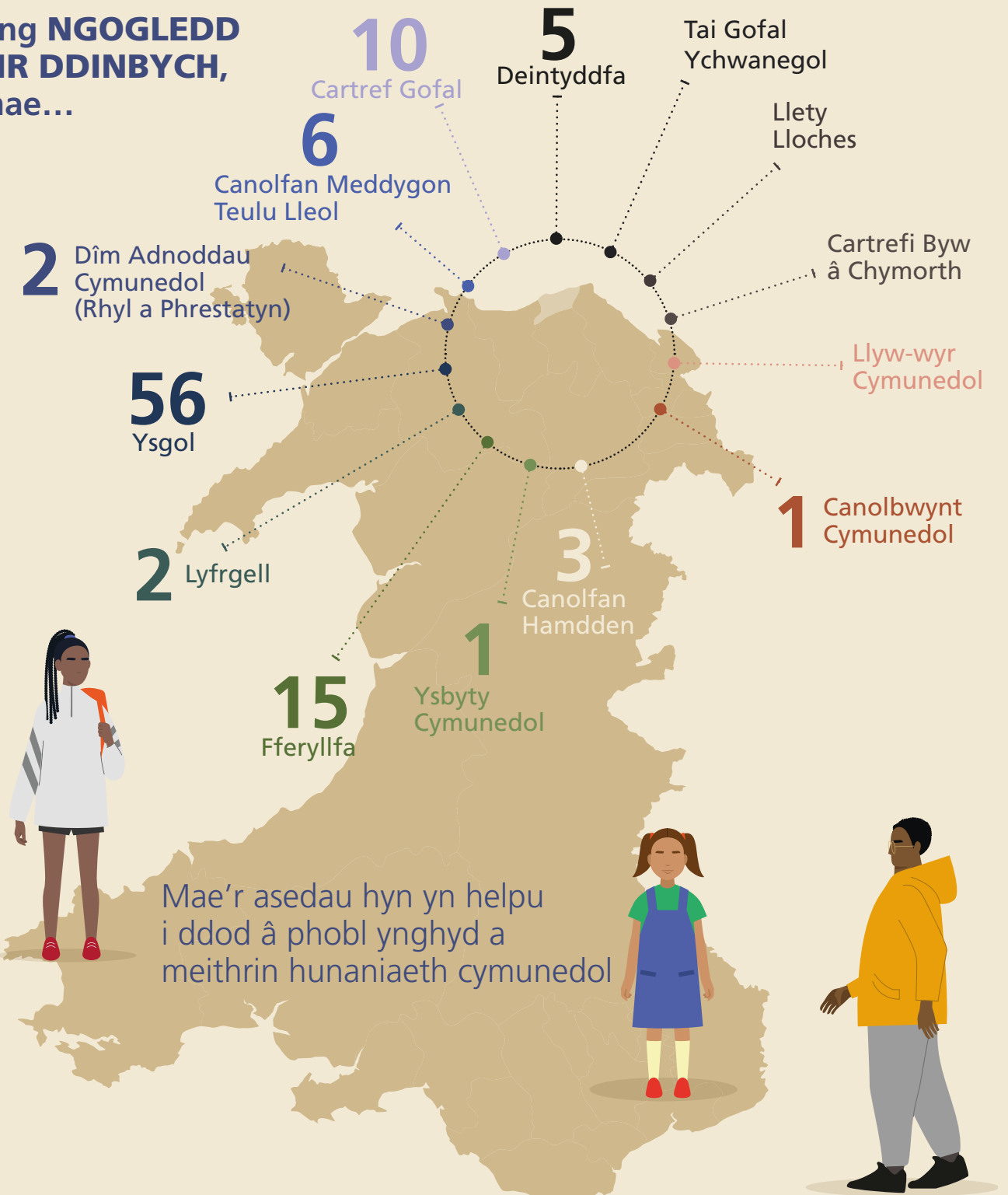
MAE GOGLEDD SIR DDINBYCH YN CYNNWYS Y WARDIAU ETHOLAETHOL CANLYNOL...

Dyserth, Canol Prestatyn, Dwyrain Prestatyn, Prestatyn Gallt Melyd, Gogledd Prestatyn, De Orllewin Prestatyn, Rhuddlan, Dwyrain y Rhyl, De Rhyl, De Ddwyrain y Rhyl, De Orllewin y Rhyl, Rhyl

Ei hasedau...

Mae ystod o asedau pwysig yn yr ardal sydd nid yn unig yn helpu i ddarparu iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol, ond sydd hefyd yn cefnogi iechyd a lles y boblogaeth gyfan.

Yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH**, mae...

Mae'r asedau hyn yn helpu i ddod â phobl ynghyd a meithrin hunaniaeth cymunedol

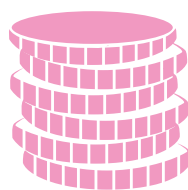
BYWYD YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH

Mae cysylltiad pwysig rhwng iechyd ac addysg; mae iechyd a lles da yn gysylltiedig â phresenoldeb a chyrhaeddiad gwell yn yr ysgol, sydd yn y pen draw yn arwain at gyfleoedd cyflogaeth gwell a rhagor o opsiynau o ran gyrfa.

Erbyn iddynt droi'n 30, mae disgwyl i'r rheini sydd wedi derbyn lefel uchel o addysg fyw am bedair blynedd yn hirach na'r rheini sydd wedi derbyn lefel is o addysg. Addysg yw'r penderfynydd cymdeithasol mwyaf addasadwy pwysicaf o ran iechyd, mae'n rymusol ac yn amddiffynol, mae'n gallu sbarduno dyfodol iachach, lliniaru pwysau cymdeithasol a darparu mynediad at gyfleoedd cyflogaeth a chyfleoedd bywyd a allai amddiffyn unigolion rhag anfanteision yn hwyrach yn eu bywydau.

73.2%

Canran yr oedolion yn **SIR DDINBYCH** sydd yn gweithio yw 73.2% - sy'n is na chyfartaledd BIPBC (75.3) ac yn cyd-fynd â'r cyfartaledd yng Nghymru (73.8)

12 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is **SIR DDINBYCH** yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru o ran mynediad at wasanaethau

25%

o blant yn **SIR DDINBYCH** yn byw mewn tlodi – mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru.

21%

o aelwydydd yn **SIR DDINBYCH** heb gar neu fan. Mae hyn yn uwch na chyfartaledd BIPBC. Mae peidio â bod â mynediad at gar neu fan yn effeithio ar argaeledd gwasanaethau i'r rhai hynny heb gludiant personol.

Amcangyfrifir bod

9,267

o bobl yn byw mewn tlodi tanwydd yn **SIR DDINBYCH**

16%

o boblogaeth **SIR DDINBYCH** yn byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig, mae rhai o ardaloedd mwyaf difreintiedig Cymru yn **SIR DDINBYCH**.

Cyfradd yr aelwydydd sydd yn anfwriadol ddigartref ac mewn angen blaenoriaethol yn **SIR DDINBYCH** yw 37.2 fesul 10,000. Yn ystadegol mae hyn yn sylweddol uwch a'r cyfartaledd yng Nghymru (22.5) a dyma'r uchaf yng Ngogledd Cymru.

ASESIADAU TAI

Mae % yr asesiadau tai nad ydynt wedi nodi unrhyw beryglon categori un yn **SIR DDINBYCH** (57.3%) yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru (68.7%)

11.80%

o oedolion yn **SIR DDINBYCH** yn ei chael yn anodd cael digon i'w fwyta

11.65%

o oedolion yn **SIR DDINBYCH** yn poeni am beidio bod â digon i'w fwyta

4.95%

o oedolion yn **SIR DDINBYCH** wedi profi newyn oherwydd nad oedd ganddynt ddigon o fwyd

81%

fel bobl yn **SIR DDINBYCH** teimlo mai eu cartref sy'n cefnogi eu lles orau

15.2%

Canran yr aelwydydd pensynwyr yn unig yn **SIR DDINBYCH** yw 15.2% - mae hyn yn uwch na chyfartaledd BIPBC a chyfartaledd Cymru.

IECHYD CORFFOROL POBL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH

21% o boblogaeth **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yn ysmegu – mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru (17.4%) a chyfartaledd BIPBC (17.6%)

18% o boblogaeth oedolion **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir. Mae hyn yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru (18.6) a chyfartaledd BIPBC (27.8)

78% o oedolion yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** ddim yn bwyta'r 5 dogn o ffrwythau a llysiau a argymhellir.

50% o oedolion yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** ddim yn bodloni canllawiau gweithgarwch corfforol

62% o bobl yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** 16 oed a hŷn o bwysau afiach

Y disgwyliad oes ar gyfer Merched yn **SIR DDINBYCH** yw 81.4, fodd bynnag y disgwyliad oes iach yw 67.7 oed. Mae Merched yn **SIR DDINBYCH** mewn cyflwr iechyd da am 83.2% o'u bywydau.

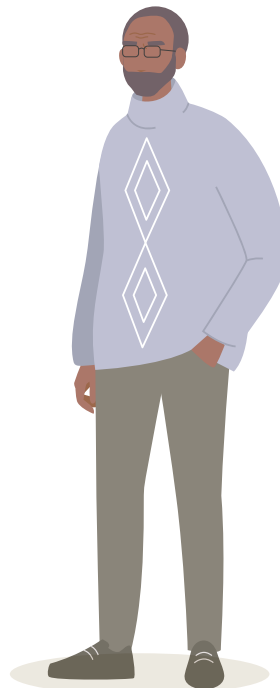
Y disgwyliad oes ar gyfer Dynion yn **SIR DDINBYCH** yw 78.1, fodd bynnag y disgwyliad oes iach yw 67.5 oed. Mae Dynion yn **SIR DDINBYCH** mewn cyflwr iechyd da am 86.5% o'u bywydau.

32% o blant yn **SIR DDINBYCH** sy'n 5 oed dros eu pwysau neu'n ordew, yn llawer gwaeth na'r ffigur Cymreig (26%)

95% o blant yn **SIR DDINBYCH** yn adrodd eu bod mewn cyflwr iechyd da/da iawn

20% yn adrodd bod ganddynt salwch hirdymor, ac;

7% yn adrodd bod ganddynt salwch hirdymor sy'n eu cyfyngu

Fodd bynnag....

80.8% o oedolion oedran gweithio mewn cyflwr iechyd da – sydd yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru (76%) a chyfartaledd BIPBC (78.7%)

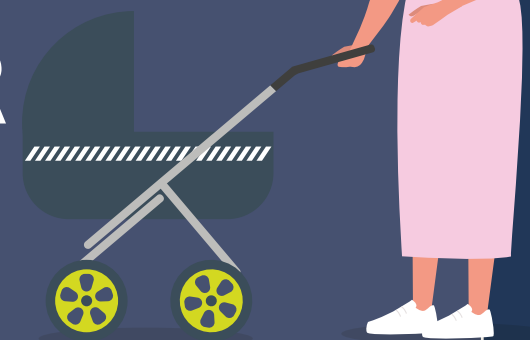
O ran pobl sy'n hŷn na 65 oed, mae canran uwch o bobl mewn cyflwr iechyd da yn **SIR DDINBYCH** (60.0%) o'i gymharu â'r cyfartaledd yng Nghymru (56.1%).

SIR DDINBYCH:

- Yn **SIR DDINBYCH** y mae'r ganran isaf o blant sydd wedi cael 2 frechlyn MMR erbyn iddynt fod yn 16 oed.
- 89.9% o blant 4 oed yn **SIR DDINBYCH** wedi derbyn pob un o'u brechlynnau.
- Mae 54.9% o bobl yn **SIR DDINBYCH** yn derbyn sgrinadau'r Coluddyn; sydd yn is na'r targed
- Mae 76.3% yn derbyn sgriniadau serfigol – sy'n uwch na'r targed o 70%
- Mae 81.2% yn derbyn sgriniadau Ymlediadau Aortig Abdomenol
- 31.1% o famau yn parhau i fwydo ar y fron ar ôl 10 diwrnod.

Y SBOTOLAU AR GOGLEDD SIR DDINBYCH

- Diweddariad o sgrinio'r coluddyn yn **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yw 53%; sy'n is na'r targed o 60%, ond yn uwch na chyfartaledd Cymru (55.7.7%)
- Diweddariad o'r sgrinio serfigol yn **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yw 73% - sydd yn uwch na chyfartaledd Cymru
- Diweddariad o'r sgrinio Bron Brawf yn **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yw 68%

- 67% o bobl 65+ yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** wedi derbyn imiwneiddiad fflw (y targed yw 75%)
- 43% o bobl gyda risg clinigol yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** wedi derbyn imiwneiddiad fflw (y targed yw 55%)
- **GOGLEDD SIR DDINBYCH** sydd â'r ganran isaf o blant sydd wedi cael eu brechlynnau erbyn iddynt fod yn 4 a 5 oed.

IECHYD MEDDWL POBL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH

Y sgôr lles meddyliol cyfartalog ar gyfer **SIR DDINBYCH** yw **51.6** o'i gymharu â chyfartaledd Cymru sef **51.4** a chyfartaledd BIPBC sef **52.3**. Po uchaf yw'r sgôr y gorau yw'r iechyd meddwl.

Roedd 80% o oedolion oedran sy'n gweithio yn **SIR DDINBYCH** yn fodlon â'u bywydau – yr isaf yng Ngogledd Cymru, ac yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru (81.8%)

Gall arwahanrwydd cymdeithasol leihau annibyniaeth a chael effaith ar iechyd meddwl, ond gall hefyd arwain at broblemau gydag iechyd corfforol os na ellir cael mynediad at wasanaethau megis meddygon teulu, deintyddion a chyfleoedd cymdeithasol a hamdden. Mae unigrwydd yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** yn broblem sylweddol.

Er gwaethaf hyn, roedd 86.7% o oedolion hŷn yn **SIR DDINBYCH** yn fodlon â'u bywydau, ac mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru (84.7%)

Cyfradd hunanladdiad **SIR DDINBYCH** yw 10.2 fesul 100,000, o'i gymharu â chyfartaledd o 12 yng Nghymru a chyfartaledd BIPBC 11.5

Mae cysylltiad cryf rhwng ymdeimlad o gymuned a 'phertbyn' a newid ymddygiad iechyd. Mae 54.8% o oedolion yn **SIR DDINBYCH** yn nodi eu bod yn teimlo eu bod yn perthyn i'w cymuned. Mae hyn yn uwch na chyfartaledd Cymru (52.2%)

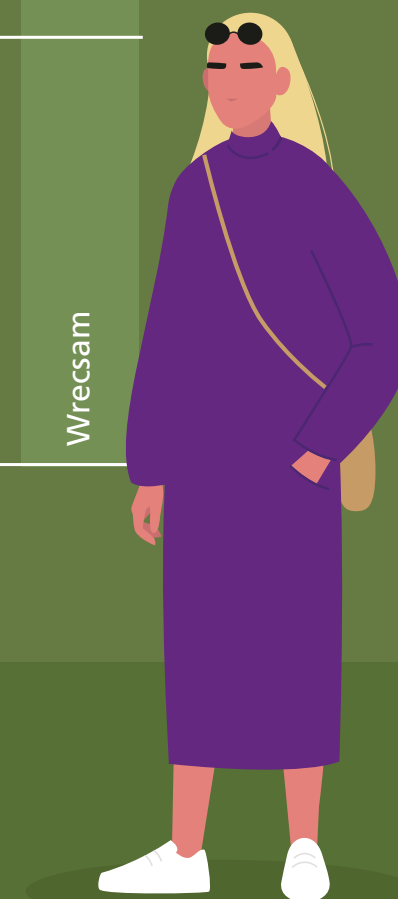
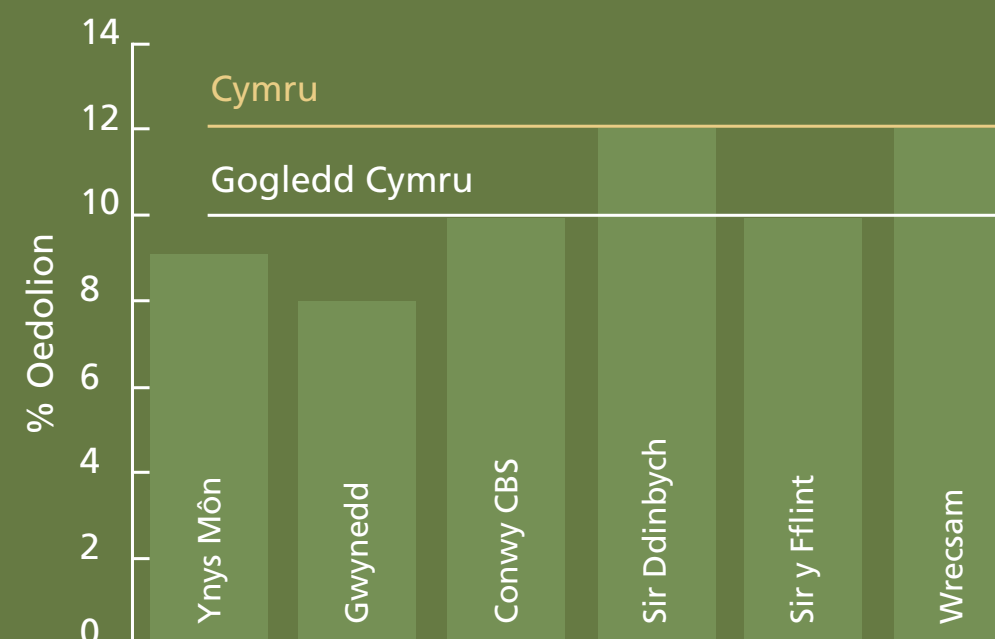
Er gwaethaf hyn, **SIR DDINBYCH** sydd â'r % isaf ar y cyd o oedolion yn nodi eu bod yn teimlo'n unig (12%), sydd yn is â'r cyfartaledd yng Nghymru (15%)

Mae (15.2%) o bobl 65 oed a hŷn yn byw ar ben ar eu pennau eu hunain yn **SIR DDINBYCH**. Mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru (13.7%) a gweddill rhanbarth BIPBC (14.9%).

Mae Rhyl yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** ymysg yr uchaf o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is o ran risg o unigrwydd a ragwelir ymysg preswylwyr arferol

1.29% o oedolion yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** yn derbyn cymorth iechyd meddwl gan eu meddyg teulu.

% o oedolion (16 a hŷn) sy'n adrodd eu bod yn caelf triniaeth am eu hiechyd meddwl ar hyn o bryd

BYW Â CHYFLWR HIRDYMOR YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH

Mae gan Sir Ddinbych nifer fawr o bobl 65 oed a hŷn, gydag amcanestyniadau poblogaeth yn awgrymu twf sylweddol a pharhaus yn y nifer o bobl hŷn.

Mae cynnydd yn nifer y bobl hŷn yn debygol o arwain at gynnydd yn nifer y bobl sy'n profi problemau sy'n ymwneud ag oedran, megis, cyflyrau corfforol a synhwyrol cronig, dementia a chodymau, a fydd o bosibl yn cael effaith negyddol ar les cyffredinol pobl.

Amcangyfrifir bod 1,670 o bobl sy'n 65 oed neu'n hŷn, yn byw â dementia yn **SIR DDINBYCH**. Disgwylir i'r nifer hwn gynyddu i oddeutu 2,735 erbyn 2040.

Mae'r bwlch mewn cyfradd cyflogaeth ar gyfer y rhai â chyflwr iechyd hirdymor (15.6%) yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru (14%)

Mae 28 o bobl rhwng 18 a 64 oed â nam difrifol ar y golwg yn **SIR DDINBYCH**, 119 o bobl dros 65 oed.

Mae 41 o bobl rhwng 18 a 64 oed sy'n anabl yn gorfforol/synhwyraidd heb nam ar y golwg, a 300 dros 65 oed.

23.9% o bobl o oedran gweithio yn **SIR DDINBYCH** gyda anabledd craidd neu anabledd sy'n cyfyngu ar waith dan y Ddeddf Gydraddoldeb.

1.08% o boblogaeth **GOGLEDD SIR DDINBYCH** wedi'u rhagweld i fyw â dementia.

GOGLEDD SIR DDINBYCH

4 problem ffordd o fyw uchaf sy'n cyfrannu at y 3 cyflwr cronig uchaf

21%

o oedolion yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** yn ysmegu

18%

o oedolion **GOGLEDD SIR DDINBYCH** yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir

50%

o oedolion yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** ddim yn bodloni canllawiau gweithgarwch corfforol

62%

o oedolion yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** yn pwyso gormod

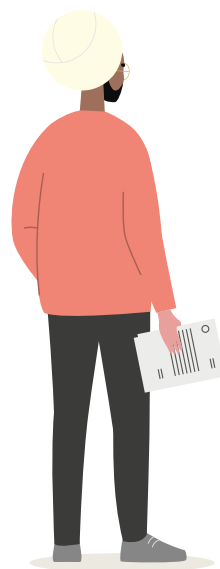
Y cyflyrau cronig mwyaf cyffredin yng **NGOGLEDD SIR DDINBYCH** yw:

17.29%
PWYSEDD GWAED UCHEL
(BIP - 16.94%;
Cymru - 15.89%)

7.96%
ASTHMA
(BIP - 7.58%;
Cymru - 7.43%)

9.05%
DIABETES
(BIP - 7.81%;
Cymru - 7.77%)

CYFLWR CRONIG	GOGLEDD SIR DDINBYCH (%)	BIP (%)	CYMRU (%)
Clefyd Coronaidd y Galon	4.54	3.79	3.61
Clefyd Rhwystrol Cronig yr Ysgyfaint	3.59	2.71	2.38
Ffibrilio	2.68	2.57	2.43
Methiant y Galon	1.21	1.15	1.11
Canser	3.87	3.71	3.28
Strôc	2.22	2.17	2.17
Epilepsi	1.13	0.95	0.97
Osteoporosis	0.73	0.71	0.64

CYFRANOGIAD POBL GYDA GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH

Yn Sir Ddinbych...

- Disgynnodd derbyniadau i'r ysbyty ar gyfer canser ond maent wedi dechrau codi eto
- Mae derbyniadau ar gyfer clefyd cardiofasgwlaidd (1,733) yn uwch na chyfartaledd BIPBC (1,641) a chyfartaledd Cymru (1,695)
- Mae nifer y derbyniadau brys ar gyfer cyflyrau anadlol (1,913) yn uwch na chyfartaledd BPC (1,676) a chyfartaledd yng Nghymru (1,770)
- Mae cyfanswm y derbyniadau brys ar gyfer **SIR DDINBYCH** (14,161) yn ystadegol sylweddol uwch na chyfartaledd BIPBC (11,972) a'r cyfartaledd yng Nghymru (12,354)
- Mae cyfradd y toriadau i'r cluniau ymhlith y rhai sy'n 65 a hŷn yn uwch yn **SIR DDINBYCH** o'i gymharu â Chymru (624.6 fesul 100,000 o'r boblogaeth)
- Cwblhawyd 234 o asesiadau gofal a chymorth ar gyfer gofalcwyr anffurfiol yn 2018/19 yn **SIR DDINBYCH**. Arweiniodd 35 o'r rhain at gynllun cefnogaeth
- Yn 2019 roedd 420 o blant yn derbyn gofal a chefnogaeth
- Roedd 47.4 fesul 100,000 o boblogaeth plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant
- Yn 2020 roedd 665 o blant yn derbyn gofal a chefnogaeth yn **SIR DDINBYCH**
- Yn 2020 roedd gan 28% o blant yn derbyn gofal a chefnogaeth yn **SIR DDINBYCH** anabledd
- Yn 2020 roedd gan 16% o'r plant a oedd yn derbyn gofal broblemau iechyd meddwl
- Yn 2020 roedd 98% o'r plant a oedd yn derbyn gofal a chymorth wedi derbyn y gwiriadau gwyliadwriaeth iechyd diweddaraf.

12,361

Amcangyfrifir bod 12,361 o bobl yn darparu gofal di-dâl yn **SIR DDINBYCH**

2,193 OEDOLION

Yn **SIR DDINBYCH**, mae 2,193 o oedolion yn derbyn 2,872 o wasanaethau gofal cymdeithasol.

65+ OED

1,620 oedolyn yn 65 oed neu'n hŷn. Derbynnir 2,078 o wasanaethau gan oedolion dros 65 mlwydd oed

85+ OED

785 oedolyn yn 85 oed neu'n hŷn. Derbynnir 987 o wasanaethau gan oedolion dros 85 mlwydd oed

1,561 OEDOLION

wedi derbyn cefnogaeth gan y gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth yn 2019/20

81 OED

Yr oedran cyfartalog ar gyfer oedolion a aeth i ofal preswyl yn 2019/20 oedd 81 oed

970 DIWRNOD

Ar gyfartaledd, treuliodd oedolion 970 diwrnod mewn gofal preswyl yn 2019/20

CYNYDDU

Amcangyfrifir bod gan **SIR DDINBYCH** 7,956 o oedolion 65+ oed nad ydynt yn gallu rheoli o leiaf un gweithgarwch hunanofal. Credir y bydd y duedd hon yn cynyddu erbyn 2035, i 10,895 o bobl

1,850 OEDOLION

Roedd yna 1,850 o asesiadau ar gyfer gofal a chymorth yn 2019/20

467 OEDOLION

Arweiniodd 467 o'r rhain at gynllun gofal

164 OEDOLION

wedi defnyddio cartrefi gofal gyda nyrsio yn 2019/20

562 OEDOLION

wedi defnyddio cartrefi gofal (heb nyrsio) yn 2019/20

880 OEDOLION

wedi derbyn gofal cartref yn 2019/20

PROFIADAU POBL GYDA GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGOGLEDD SIR DDINBYCH

Ymatebion i'r arolwg Dweud eich Dweud yn 2017/18...

61%

o oedolion yn dweud eu bod yn hapus ag ansawdd eu bywydau.

96%

96% yn teimlo eu bod wedi cael eu trin gydag urddas a pharch

83%

yn cytuno mai eu dewis nhw oedd byw mewn cartref preswyl

43%

o oedolion sy'n darparu gofal di-dâl yn dweud eu bod yn hapus ag ansawdd eu bywydau.

88%

o oedolion yn teimlo eu bod yn cael y wybodaeth gywir pan oeddent ei hangen.

86%

yn hapus â'r gefnogaeth yr oeddent yn ei chael gan deulu, ffrindiau a chymdogion

54%

o oedolion yn teimlo eu bod yn gallu gwneud y pethau sy'n bwysig iddyn nhw

89%

yn hapus â'r gofal a'r gefnogaeth yr oeddent yn eu derbyn

98%

yn gallu cyfathrebu yn eu dewis iaith

46%

o oedolion a oedd yn rhoi gofal di-dâl i aelod o'u teulu neu eu cyfaill yn teimlo eu bod yn gallu gwneud y pethau sy'n bwysig iddyn nhw.

86%

o ofalwyr yn dweud eu bod yn cael y wybodaeth a'r cyngor cywir pan oeddent eu hangen

84%

yn teimlo eu bod yn cael eu cynnwys yn weithredol mewn penderfyniadau am sut yr oedd eu gofal a'u cymorth yn cael eu darparu

BETH MAE POBL YN EI DDWEUD WRTHYM NI AM EU HANGHENION?

- Argaeledd cludiant fforddiadwy i ac o apwyntiadau a gweithgareddau
- Argaeledd cefnogaeth broffesiynol gan wasanaethau gofal yn y cartref ac ail-alluogi
- Argaeledd cymorth achlysurol fel cyfeillio, teithiau a gweithgareddau hamdden
- Gwasanaethau danfon prydau poeth
- Seibiant i ofalwyr
- Help ar gamau cynnar diagnosis o ddementia ar gyfer pobl a'u teuluoedd

Proffiliau'r Ardal Leol: Rhestr o'r Ffynonellau Data

Disgrifiad o'r Data		Ffynhonnell y Data
YR ARDAL LEOL		
Maint y boblogaeth yn ôl Awdurdod Lleol	StatsCymru	
Maint y boblogaeth yn ôl oedran		
Rhagamcaniadau o'r boblogaeth	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Ethnigrwydd	StatsCymru	
Nifer y bobl sy'n siarad Cymraeg	Arolwg Cenedlaethol Cymru	
Nifer y bobl sy'n galw eu hunain yn LHD	Y Swyddfa Ystadegau Gwladol	
Asedau cymunedol	Cynllun Tymor Canolig Integredig Gofal Sylfaenol	
BYWYD YN YR ARDAL LEOL		
Nifer y bobl sy'n ddi-waith	StatsCymru	
Nifer y plant sy'n byw mewn tlodi	Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd	
Nifer y bobl sy'n byw mewn tlodi tanwydd	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru	
Nifer y bobl sydd heb wres canolog	Cyfrifiad 2011	
Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Nifer yr oedolion sy'n llwgu	Prifysgol Sheffield, Map Ansicrwydd Bwyd	
Nifer yr oedolion sy'n ei chael yn anodd bwyta digon o fwyd		
Nifer yr oedolion sy'n poeni am beidio â chael digon i'w fwyta		
Nifer y bobl sy'n teimlo bod eu cartrefi'n cefnogi eu lles	StatsCymru	
% yr asesiadau tai sydd heb unrhyw beryglon categori un	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Nifer yr aelwydydd sy'n anfwriadol ddigartref	StatsCymru	
Nifer y bobl sy'n rhentu gan landlord cymdeithasol	Cyfrifiad 2011	
Nifer yr aelwydydd sydd heb gar na fan		
Nifer yr aelwydydd sydd â phensiynwyr yn unig yn byw yno		

Disgrifiad o'r Data		Ffynhonnell y Data	
IECHYD CORFFOROL POBL YN YR ARDAL LEOL			
Ysmygu mewn oedolion 16 oed a hŷn		Arolwg Cenedlaethol Cymru	
% yr oedolion (16 oed a hŷn) sy'n dweud eu bod yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir			
Oedolion oedran gweithio sydd â phwysau iach		Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd	
Oedolion sy'n bwyta pum dogn o ffrwythau neu lysiau bob dydd		StatsCymru	
Gweithgarwch corfforol mewn oedolion 16 oed a hŷn		Arolwg Cenedlaethol Cymru	
% y plant 4 oed, sydd wedi cael y brechlynnau y dylen nhw fod wedi eu cael		Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Disgwyliad oes yn ôl rhyw		StatsCymru	
Disgwyliad oes iach adeg geni, gwrywod a benywod		Fframwaith Canlyniadau Iechyd Cyhoeddus Cymru	
% y plant sy'n dweud eu bod yn iach			
Sgrinio Serfigol		Is-adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Pobl sy'n manteisio ar wasanaethau Sgrinio Coluddion			
Gwasanaeth sgrinio Ymlediad Aortaidd yn yr Abdomen sy'n cael ei gynnig / ei dderbyn			
Faint sy'n cymryd y brechlyn MMR		Cynllun Tymor Canolig Integredig y Clwstwr	
% sy'n bwydo ar y fron ar ddiwrnod 10		Fframwaith Canlyniadau Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Oedolion oedran gweithio (16 i 64 oed) iach		Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Oedolion hŷn (65+ oed) iach			
IECHYD MEDDWL POBL YN YR ARDAL LEOL			
Lles meddyliol ymhlith oedolion, cyfartaledd wedi'i safoni yn ôl oedran		Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Bodddhad â bywyd ymhlith oedolion oedran gweithio a phobl hŷn			
% yr oedolion sy'n dweud eu bod yn teimlo'n unig			
Ymdeimlad o gymuned		Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd	
% yr oedolion sy'n dweud eu bod yn teimlo'u bod yn perthyn i'w cymuned leol		StatsCymru	
% y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n dweud eu bod yn teimlo'n rhan o'u cymuned leol			
% y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n dweud eu bod yn gallu gwneud y pethau sy'n bwysig iddyn nhw			
Nifer y bobl dros 65 oed sy'n byw ar eu pen eu hunain		Cyfrifiad 2011	
Nifer y cleifion sydd ar gofrestr clefydau QOF ar gyfer iechyd meddwl		Cronfa Ddata QOF	
Derbyniadau i gyfleusterau iechyd meddwl gan y bwrdd iechyd lleol		StatsCymru	
Marwolaethau o hunanladdiad, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth, pob person 10 oed a hŷn		Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	

Disgrifiad o'r Data	Ffynhonnell y Data
BYW GYDA CHYFLWR HIRDYMROR YN YR ARDAL LEOL	
Nifer y bobl sy'n cael trafferth gyda gweithgareddau bywyd beunyddiol	StatsCymru
Bwlch mewn cyflogaeth ar gyfer pobl sydd â chyflwr iechyd hirdymor	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru
Rhagfynegiad o nifer y bobl dros 65 oed sy'n byw gyda dementia	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
Nifer y cleifion ar gofrestr clefydau QOF ar gyfer dementia	Cronfa Ddata QOF
% o bobl oedran gweithio sydd ag anabledd craidd neu anabledd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio yn ôl y Ddeddf Cydraddoldeb	Y Swyddfa Ystadegau Gwladol
Nifer y bobl sydd ag anabledd corfforol / synhwyradd ond heb nam ar eu golwg	StatsCymru
Nifer y bobl sydd â nam difrifol ar eu golwg	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
% y bobl sydd â salwch cyfyngus hirdymor	
Canran y cleifion sydd wedi eu cofrestru â chyflwr cronig	Cronfa Ddata QOF
FAINT MAE POBL YN YMWNEUD Â GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YN YR ARDAL LEOL	
Derbyniadau canser, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth	Mapiau Iechyd Cymru
Derbyniadau clefydau cardiofasgwlaidd, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth	
Derbyniadau Brys Anadlol, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth	
Derbyniadau Brys, hyd arhosiad cymedrig (dyddiau), pob person	
Torri cluniau ymhlith pobl hŷn (65 oed a hŷn)	Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd
Derbyniadau i'r ysbyty oherwydd codymau	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru
Darparu gofal di-dâl	Cyfrifiad 2011
% y bobl sy'n fodlon â'u gallu i gyrraedd/cael mynediad at y cyfleusterau a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnyn nhw	StatsCymru
Nifer y plant sy'n derbyn gofal a chymorth	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
% y plant sy'n derbyn gofal a chymorth sydd ag anabledd	
% y plant sy'n derbyn gofal a chymorth sydd â phroblemau iechyd meddwl	
% y plant sy'n derbyn gofal a chymorth sydd â gwiriadau cyfredol ar gadw gwyliadwriaeth ar iechyd plant	
Nifer yr asesiadau o anghenion cymorth ar gyfer gofalwyr a wnaed yn ystod y flwyddyn	
Nifer yr asesiadau o anghenion cymorth ar gyfer gofalwyr a wnaed yn ystod y flwyddyn a arweiniodd at gynllun cymorth	
Nifer yr oedolion sy'n derbyn gwasanaethau, pob person yn ôl grŵp oedran	StatsCymru
Nifer yr oedolion sy'n derbyn cymorth gan y gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor, Cymorth yn ystod y flwyddyn	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
Nifer y bobl dros 65 oed sydd methu â chyflawni o leiaf un gweithgaredd hunanofal	StatsCymru

Disgrifiad o'r Data	Ffynhonnell y Data
FAINT MAE POBL YN YMWNEUD Â GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YN YR ARDAL LEOL (PARHAU)	
Nifer yr asesiadau o anghenion gofal a chymorth a wnaed yn ystod y flwyddyn	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
Nifer yr asesiadau o anghenion gofal a chymorth a wnaed yn ystod y flwyddyn a arweiniodd at gynllun cymorth	
Nifer y gwasanaethau a dderbyniwyd gan oedolion yn ystod y flwyddyn	
Nifer yr oedolion a gafodd eu cefnogi yn ystod y flwyddyn	
Nifer y gwasanaethau cartrefi gofal i oedolion (gyda nyrsio) a dderbyniwyd gan oedolion dros 65 oed yn ystod y flwyddyn	
Nifer y gwasanaethau cartrefi gofal i oedolion (heb nyrsio) a dderbyniwyd gan oedolion dros 65 oed yn ystod y flwyddyn	
Nifer y gwasanaethau gofal cartref a dderbyniwyd gan oedolion dros 65 oed yn ystod y flwyddyn	
PROFIAD POBL O WASANAETHAU IECHYD A GOFAL YN YR ARDAL LEOL	
Adborth ansoddol ar brofiadau pobl o wasanaethau gofal cymdeithasol	Adroddiad Blynnyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol

Os hoffech ragor o wybodaeth am y Proffil Pen hwn, anfonwch
e-bost at **Jo Flannery**, Uwch Reolwr Cynllunio Iechyd,
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
E-bost: jo.flannery@wales.nhs.uk